

[\(/\)](#)

Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)

[Downloads \(/downloads\)](/downloads)

[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)

[Over ons \(https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons\)](https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons)

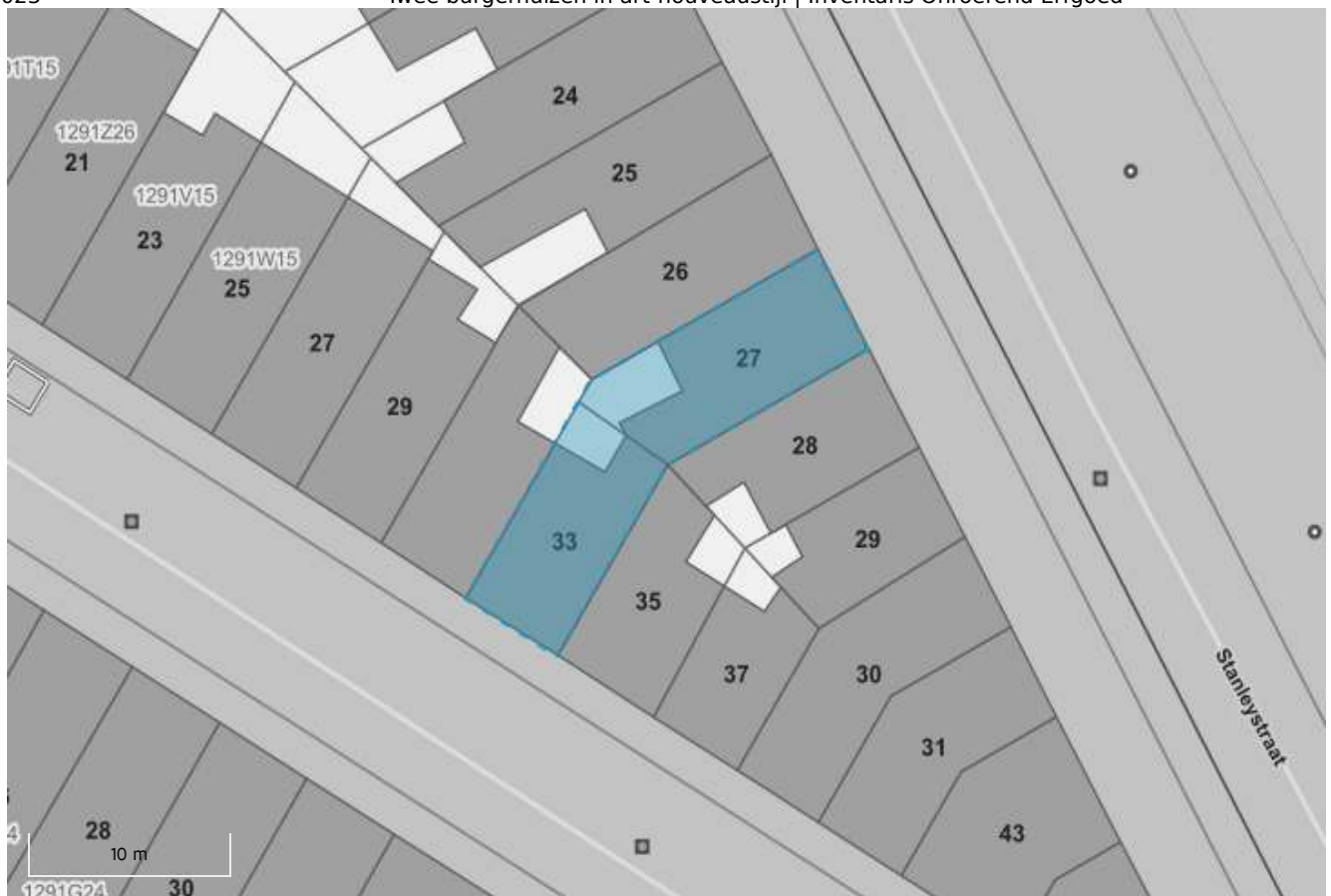
[MENU](#)

ERFGOEDOBJECT

Twee burgerhuizen in art-nouveaustijl

bouwkundig element

ID: 302148 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302148>

Bekijk alle 2 beelden in de beeldbank >
([https://beeldbank.onroenderfgoed.be/images?
5011-type&erfgoedobject=https://id.erfgoed.net/e](https://beeldbank.onroenderfgoed.be/images?5011-type&erfgoedobject=https://id.erfgoed.net/e)

Juridische gevolgen

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Twee burgerhuizen in art-nouveaustijl (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/103939>)
Deze vaststelling is geldig sinds 29-03-2019

Gemeente

Antwerpen

Deelgemeente

Antwerpen

Straat

Stanleystraat, Zénobe Grammestraat

Locatie

Stanleystraat 27, Zénobe Grammestraat 33 (Antwerpen)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

135m²

Fysieke status

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: [burgerhuizen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/89\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/89)

Datering: [voor WO I \(https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1068\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1068)

Stijl: [art nouveau \(https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen_en_culturen/30\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen_en_culturen/30)

[Herinventarisatie stad Antwerpen architectuur 20ste eeuw \(https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1154\)](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1154) (geografische herinventarisatie: van 01-01-2015 tot 31-12-2019)

[Hamaide, Louis \(https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/2679\)](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/2679) (Ontwerper)

Beschrijving

Twee achter aanpalende burgerhuizen in art-nouveaustijl, naar een ontwerp door de architect Louis Hamaide uit 1907. Opdrachtgever was de weduwe J. Minieri, die in 1905 door Hamaide hogerop in de Stanleystraat al een eerste [burgerhuis \(https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302021\)](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302021) in eclectische stijl had laten optrekken. Het betreft vermoedelijk Jeanne Wilhelmine Desmalines (°Antwerpen, 1846), in 1869 gehuwd met Michaele Giacomo Salvatore Minieri (°Genua, 1840), die in 1867 vanuit Londen naar Antwerpen geëmigreerd was. Aanvankelijk mecanicien in een constructie-atelier, dreef hij omstreeks 1895 een 'débit de vins, liqueurs et de babacs-cigares' aan de Van Meeterenkaai. Zij hertrouwde in 1909 met de Schotse ingenieur Charles Jackson (°Perth, 1866).

In het bouwblok begrensd door Stanleystraat, Cobdenstraat en Zénobe Grammestraat realiseerde Louis Hamaide tussen 1904 en 1909 in totaal drieëntwintig bouwprojecten, goed voor eenenvijftig huizen. Behalve de woning voor eigen rekening en deze van Alice Hamaide, kwamen de overige eenentwintig projecten tot stand voor dertien verschillende opdrachtgevers. Met uitzondering van

de huizenrij op nummers 1-5 en de hoekpanden met de Zénobe Grammestraat, bebouwde de architect in de Stanleystraat niet minder dan dertig van de achtendertig percelen. Deze huizen, het merendeel in een door de neorenaissance beïnvloede eclectische stijl en een tental in gematigde art-nouveaustijl, behoren tot zijn rijpe oeuvre. Als architect actief vanaf omstreeks 1880, beantwoordden de vroege ontwerpen van Hamaide overwegend aan het conventionele neoclassicisme. Kort vóór de eeuwwisseling liet hij zich opmerken met de rijk geornamenteerde neorenaissance-architectuur van het [huis Dierckx](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/5443) (https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/5443) en het [huis Heye](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/5444) (https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/5444) in de Leysstraat. Omstreeks 1905 leverde de architect een bescheiden bijdrage aan de Antwerpse art nouveau, om zijn loopbaan in 1925 stijlvol af te sluiten met de [Herbosch Building](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/6245) (https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/6245), een vroeg voorbeeld van art deco.

Stanleystraat 27. De rijwoning met een gevelbreedte van twee ongelijke traveeën, omvat drie bouwlagen onder een zadeldak. Vandaag bepleisterd en beschilderd op een plint uit blauwe hardsteen, was volgens de bouwplannen oorspronkelijk voor de pui een parement uit witte natuursteen voorzien, en voor de bovenverdiepingen metselwerk uit baksteen of Silezische bakstenen met gebruik van natuursteen voor speklagen, lateien en waterlijsten. Asymmetrisch van opzet en geleed door de geprofileerde puilijst, legt de compositie de klemtoon op het brede zijrisaliet. Dit laatste wordt op de eerste verdieping gemarkeerd door een houten bow-window op consoles, bekroond door een smeedijzeren borstwering vóór het korfbogvenster met waterlijst van de tweede verdieping. Verder is de opstand opgebouwd uit registers van korfbogige, spiegelbogige en rechthoekige deur- en vensteropeningen, op de bovenverdiepingen met entablement. Een houten kroonlijst op consooltjes vormt de gevelbeëindiging; latere dakkapel. Het houten schrijnwerk van de inkomdeur en vensters met typische roeden is bewaard, evenals de ijzeren voetschraper.

Zénobe Grammestraat 33. De rijwoning met een gevelbreedte van drie traveeën, omvat drie bouwlagen onder een zadeldak. Eenvoudiger van opzet heeft de lijstgevel een parement uit geel baksteenmetselwerk, met contrasterende speklagen en ontlastingsbogen uit rode baksteen en witte Silezische bakstenen. Blauwe hardsteen is gebruikt voor de geprofileerde plint en doorgetrokken lekdrempels, witte natuursteen (vandaag beschilderd) voor hoekblokken, kapitelen, lijstwerk en onderdorpels. De borstwering van de eerste verdieping en de fries van het klassieke hoofdgestel hebben een fries uit veelkleurige keramiektegels als versiering, elk met een verschillend, repetitief bloemenpatroon. Met een door pilasters geritmeerde begane grond, is de opstand opgebouwd uit registers van getoogde en rechthoekige deur- en vensteropeningen, en afgewerkt met een houten kroonlijst op klossen. Het houten schrijnwerk van de inkomdeur en vensters is bewaard.

De plattegrond van beide woningen beantwoordt aan de klassieke typologie van het burgerhuis, dat uit een hoofdvolume en een smalle achterbouw in entresol bestaat, ontsloten door de zijdelings ingeplante inkom- en traphal. Daarbij omvat de begane grond de gebruikelijke enfilade van salon, eetkamer en veranda, met de keuken in de achterbouw. De plattegronden ontbreken in het bouwdoossier.

- Stadsarchief Antwerpen, bouwdoossier 1907#767; vreemdelingendossier 481#25779.

Auteurs: [Braeken, Jo](https://id.erfgoed.net/auteurs/77) (https://id.erfgoed.net/auteurs/77)

Datum: 2016

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\)](https://id.erfgoed.net/auteurs/501) (https://id.erfgoed.net/auteurs/501)

[Bekijk alle teksten \(/erfgoedobjecten/302148/teksten\)](/erfgoedobjecten/302148/teksten)

Relaties

Is deel van

Stanleystraat (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/11877>)

Is deel van

Zénobe Grammestraat (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/11930>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: *Twee burgerhuizen in art-nouveaustijl* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302148> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302148>) (geraadpleegd op 7 september 2023).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?
[Meld het ons via het contactformulier \(/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302148\)](/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302148).

Vlaanderen
verbeelding werkt

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed
(<https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie))

[\(/\)](#)

Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)[Downloads \(/downloads\)](/downloads)[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)[Over ons \(https://www.onroenderfgoed.be/over-ons\)](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)[MENU](#)

ERFGOEDOBJECT

Gekoppelde burgerhuizen in art-nouveaustijl

bouwkundig element**ID:** 7583 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/7583>

Juridische gevolgen

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Gekoppelde burgerhuizen in art-nouveaustijl (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/103940>)
Deze vaststelling is geldig sinds 29-03-2019

Gemeente

Antwerpen

Deelgemeente

Antwerpen

Straat

Stanleystraat

Locatie

Stanleystraat 28-29 (Antwerpen)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

110m²

Fysieke status

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: [burgerhuizen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/89\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/89)

Datering: [voor WO I \(https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1068\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1068)

Stijl: [art nouveau \(https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen_en_culturen/30\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/stijlen_en_culturen/30)

[Herinventarisatie stad Antwerpen architectuur 20ste eeuw \(https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1154\)](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1154) (geografische herinventarisatie: van 01-01-2015 tot 31-12-2019)

[Inventarisatie bouwkundig erfgoed Antwerpen \(https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/902\)](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/902) (geografische inventarisatie: van 01-01-1975 tot 31-12-1992)

[Hamaide, Louis \(https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/2679\)](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/2679) (Ontwerper)

[Hamaide, Louis \(https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/2679\)](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/2679) (Opdrachtgever)

Beschrijving

Twee gekoppelde burgerhuizen in art-nouveaustijl, naar een ontwerp door de architect Louis Hamaide uit 1906. Het linker pand (nummer 29) werd voor eigen rekening van Hamaide opgetrokken, en het rechter pand (nummer 28) in opdracht van juffrouw Alice Hamaide, een naaste verwante ten tijde van de bouwaanvraag gedomicilieerd op hetzelfde adres als de architect, Quellinstraat 16. Tot het eigen bouwproject van Hamaide behoorde een tweede burgerhuis in beaux-artsstijl op het achter aanpalende perceel Zénobe Grammestraat 35, waarvan de begane grond inmiddels werd verbouwd.

In het bouwblok begrensd door Stanleystraat, Cobdenstraat en Zénobe Grammestraat realiseerde Louis Hamaide tussen 1904 en 1909 in totaal drieëntwintig bouwprojecten, goed voor eenenvijftig huizen. Behalve de woning voor eigen rekening en deze van Alice Hamaide, kwamen de overige eenentwintig projecten tot stand voor dertien verschillende opdrachtgevers. Met uitzondering van de huizenrij op nummers 1-5 en de hoekpanden met de Zénobe Grammestraat, bebouwde de architect in de Stanleystraat niet minder dan dertig van de achtendertig percelen. Deze huizen, het merendeel in een door de neorenaissance beïnvloede eclectische stijl en een tental in gematigde art-nouveaustijl, behoren tot zijn rijpe oeuvre. Als architect actief vanaf omstreeks 1880, beantwoordden de vroege ontwerpen van Hamaide overwegend aan het conventionele neoclassicisme. Kort vóór de eeuwwisseling liet hij zich opmerken met de rijk geornamenteerde neorenaissance-architectuur van het [hotel Dierckx \(https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/5443\)](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/5443) en het [winkelhuis Heye \(https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/5444\)](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/5444) in de Leysstraat. Omstreeks 1905 leverde de architect een bescheiden bijdrage aan de Antwerpse art nouveau, om zijn loopbaan in 1925 stijlvol af te sluiten met de [Herbosch Building \(https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/6245\)](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/6245), een vroeg voorbeeld van art deco.

Met een gevelbreedte van elk drie traveeën, omvatten de rijwoningen drie bouwlagen onder een zadeldak. Beide lijstgevels hebben een parement uit witte natuursteen (overschilderd in nummer 28) op een geprofileerde plint uit blauwe hardsteen. Hoewel de gevelcomposities afzonderlijk behandeld werden, lijken beide panden toch als één geheel ontworpen te zijn, met de klemtoon op de bel-etage. Het linker pand (nummer 29) beantwoordt aan een asymmetrisch opzet, over twee traveeën gemarkeerd door een driezijdige houten erker en balkon, rustend op een gebuikte basis. Als opmerkelijk detail zijn de bovenverdiepingen van de inkomtravee gevat in een halve rondbooglisene, boven- en onderaan geaccentueerd door een rankwerkvoluut. Het aediculavenster boven het portaal wordt omlijst door pilasters en een fronton. Verder bestaat de opstand uit registers van korfboogopeningen in de pui, en spiegelboogvensters in de topgeleding, afgewerkt met een houten kroonlijst. De gevelcompositie van het rechter pand is axiaal van opzet, geflankeerd door pilasters die boven de kroonlijst zijn doorgetrokken tot postamenten met guirlandes. Dominant hier is de gevelbrede erker met fraai art-nouveau-schrijnwerk, rustend op ijzeren I-balken en consoles, en met een smeedijzeren borstwering als bekroning. Verder bestaat de opstand uit rechthoekige deur- en vensteropeningen die in de topgeleding tot drielicht zijn gegroepeerd, en de gevelbeëindiging uit een houten kroonlijst op uitgelengde consoles. Het houten schrijnwerk van de inkomdeuren en vensters met typische roeden, is in beide panden integraal bewaard, evenals het karakteristieke smeedijzeren traliewerk van de pui.

De plattegrond van beide panden beantwoordt aan de typologie van de bel-etagewoning, vermoedelijk ontsloten door een zijdelings ingeplante inkom- en traphal. Zoals gebruikelijk was de lage begane grond daarbij voorbehouden aan een kantoor- of spreekkamer en dienstlokalen als de keuken. De bel-etage omvatte de woonvertrekken, vermoedelijk een suite van salon, eetkamer en veranda, en de tweede verdieping de slaapkamers. In het bouwdoosier ontbreken de plattegronden.

- Stadsarchief Antwerpen, bouwdoosiers 1906#664-665.
- VANHOVE B. 1978: *De Art Nouveau-architectuur in het Antwerpse: een doorsnede*, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Rijksuniversiteit Gent, 71-72.

Auteurs: [Braeken, Jo \(https://id.erfgoed.net/auteurs/77\)](https://id.erfgoed.net/auteurs/77)

Datum: 2016

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: [Agentschap Onroerend Erfgoed \(AOE\) \(https://id.erfgoed.net/auteurs/501\)](https://id.erfgoed.net/auteurs/501)

[Bekijk alle teksten \(/erfgoedobjecten/7583/teksten\)](/erfgoedobjecten/7583/teksten)

Relaties

Is deel van

Stanleystraat (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/11877>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: *Gekoppelde burgerhuizen in art-nouveaustijl* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/7583> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/7583>) (geraadpleegd op 7 september 2023).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?
[Meld het ons via het contactformulier \(/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/7583\).](/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/7583)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie))